

PM BRANDFARLIGA VAROR.

En information från miljönämnden och räddningstjänsten i Strömstads kommun, för dig som ansöker om tillstånd att hantera brandfarliga varor.

Hantering av brandfarliga varor är som mycket annat i samhället reglerat i ett omfattande regelverk.

Till grund för alla regler finns:

" **Lagen om brandfarliga och explosiva varor " (LBE) SFS 1988:868**
 " **Förordningen om brandfarliga och explosiva varor " (FBE) SFS 1995:1039**

Därtill av central tillsynsmyndighet **Statens Räddningsverk avdelning för brandfarliga och explosiva varor** utgivna **föreskrifter**.

Bestämmelsernas syfte är i första hand att hindra att brandfarliga och explosiva varor orsakar brand eller explosion som inte är avsedd samt att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa och egendom genom brand eller explosion vid hantering av sådana varor.

Detta är brandfarliga varor

Brandfarliga *gaser*:

Sådana gaser som vid en temperatur av + 21° C kan bilda en antändbar gasblandning med luft.

Brandfarliga *vätskor* är alla vätskor med flampunkt lägre än + 100° C.

Brandfarliga *vätskors* klasser:

Klass 1	flampunkt under + 21° C	bensin, aceton, m.m.
Klass 2a	flampunkt mellan + 21° C men ej över + 30° C	xylén, 30 -70 % ig etanol, m.m.
Klass 2b	flampunkt mellan + 30° C men ej över + 55° C	fotogen, polyesterplast, m.m.
Klass 3	flampunkt mellan + 55° C och upp till + 100° C	diesel, eldningsolja, m.m.

Vem skall söka tillstånd.

Den som bedriver verksamheten i vilket hanteringen ingår, även om någon annan äger marken, byggnaden eller anläggningen inom vilket verksamheten bedrivs.

Tillståndet är tidsbegränsat och skall förnyas innan gällande tillståndstid utgår. Normalt 10 år. Övergår verksamheten till *ny innehavare* skall denne söka nytt tillstånd inom tre månader från dagen för innehavarskiftet.

När fordras tillstånd.

Huvudregeln enligt LBE 11§ är att tillstånd skall finnas för yrkesmässig hantering av brandfarliga varor samt vid övrig hantering av större mängd av sådana varor.

Den som hanterar brandfarliga gaser eller vätskor i större mängd än vad som anges i tabell A på nästa sida skall ha tillstånd.

Tillståndet skall inte förväxlas eller blandas ihop med dom tekniska krav som föreskrifterna ställer. Kraven föreskrifterna ställer gäller bl.a. skydd mot brand m.m. och gäller oavsett om anläggningen är tillståndspliktig eller inte, och skall således alltid följas.

Tabell A

Hantering	Volym (liter)			
	Gas	kl 1 + 2 + 3 vätska (total volym)	kl 3 - vätska för uppvärmning eller elproduktion	
Yrkesmässig, vid publik verksamhet	Utomhus* 60**	Inomhus 0	100	10 000
Övrigt yrkesmässig, inomhus	250		250	10 000
Övrigt yrkesmässig, utomhus	1000		3000	50 000
förvaring i mark; yrkesmässigt eller per hushåll	0		1000	----
inomhus och utom- hus, per hushåll för hushållets behov	gasol	annan brand- farlig gas	100	10 000
	60	5		

* Avser att såväl gasflaska som förbrukningsapparat står utomhus.

** Tillsynsmyndighet får, när den finner skäligt, sänka gränsen till 0 liter.

Nyetablering

Gäller ansökan en nyetablering bör ansökan föregås av ett förhandsbesked som inhämtas hos *miljönämnden*, för att förvissa sig om det finns förutsättningar för en etablering med hantering av brandfarliga varor på den tilltänkta platsen.

Betryggande hantering

Hantering av brandfarliga varor skall ske på ett så betryggande sätt att den egna verksamheten, omgivande verksamhet, byggnader, upplag, etc. inte utgör risk eller riskkälla till eller från hanteringsstället.

I bifogade handlingar till ansökan skall klart framgå att hanteringen kan ske betryggande.

Redovisningen kan göras utifrån följande två alternativa sätt:

- Hanteringsstället utförs i enlighet med den av SRV utgivna föreskrift och efterföljande rådtext som berör hanteringsstället.
- Utförs hanteringsstället på annat sätt, skall resultatet av en särskild brandteknisk beräkning ligga till grund för säkerställandet av hanteringsstället. (anges i LBE 9§)
Vald beräkningsmodell skall redovisas i ansökan.

Tillståndsansökan

Tillståndsansökan görs på en särskild blankett som tillhandahålls av *Plan & byggavdelningen*. Ansökan sänds till *Miljönämnden* för registrering. (se vidare under myndigheter)

I ansökan skall anges:

Vem som är sökande och platsen för hanteringen.

En sammanställning av **samtliga brandfarliga** varor inom anläggningen uppdelade i gaser och vätskor i sina respektive klasser. (klass 1, 2a, 2b, 3)

I bilagda handlingar skall framgå hur hanteringen skall ske.

För att kunna genomföra en regelmässig riktig bedömning, måste varje anläggning redovisas utifrån sina egna förutsättningar, ex. bensinstationer, gasdepåer, plastindustrier, marinor, m m.

Handlingar

Följande handlingar och ev. utredningar skall bifogas ansökan i **tillämpliga** delar:

1 Situationsplan.

Planen skall tydligt visa att *skydds* och *säkerhetsavstånden* är uppfyllda genom att beskriva var hanteringsstället kommer att vara beläget i förhållande till omgivande bebyggelse, cisterner, upplagsplatser, vägar, etc, utanför anläggningen som är av betydelse för hanteringens säkerhet.
Områdets topografi kan behöva framgå.

2 Ritning över hanteringsstället.

Ritningen skall tydligt visa hur området disponeras inom anläggningen.
Cistern eller annan förvaringsanordnings volym och klass.
Med skydd och säkerhetsavstånd.
Intilliggande byggnaders funktion och brandtekniska klass.
Upplag eller förvaring av annat brännbart.
Hur området avspärras eller inhägnas för obehöriga.
Placering av utloppsdon från luftare och säkerhetsventiler.
Hur interna körvägar och parkeringsplatser skall förläggas.
Hur rörledningar för brandfarliga varor förläggs mellan förvaring och förbrukningställe.
Utformning av invallningens konstruktion, volym samt dräneringsmöjlighet.
Utformningen av lossningsplats med bl.a. påkörningsskydd och spillyta.
Att tankbil lätt kan komma från platsen utan att backa.

3 Ritning över byggnad inom vilket brandfarlig vara hanteras.

För varje byggnad skall framgå:
Dess fasadutformning med bl.a. fönster och dörrar.
Byggnadens funktion och rums funktioner
I byggnaden förvarade brandfarlig varas volym och klass
I byggnadens ingående utformning av utrymningsvägar, brandcellsindelning och brandtekniska klass.
Ventilationens utformning om till och frånluftsdonens placering och flöden.
Ev. släck, varning, reglering och förreglingsanordningars funktion.

4 Beskrivning av den planerade verksamheten.

För större process eller hanteringsanläggningar kan beskrivningen behöva vara tämligen ingående och ex. innefatta uppgifter om styr-, reglerings-, larm-, och förreglingsfunktion samt en översiktlig skötsel och driftsinstruktion.

5 Klassningsplan.

Klassningsplanens uppgift är att på en ritning beskriva anläggningens brandrisker i olika zoner, runt t.ex. luftdon, säkerhetsventiler, påfyllningsanordningar, tappanordningar pumpar, förvaringsanordningar o.d., i såväl horisontell som vertikal led.
Planen skall sedan ligga till grund för bl.a. elektriska installationens utförande och krav på belysningsarmaturer, elmotorer till pumpar, strömbrytare eller annan tändkälla.
Planen kan även utgöra underlag för att bedöma risken från andra tändkällor.
Sprängämnesinspektionens författningssamling SÄI FS 1996:6 anger att planen bör vara utförd enligt SS-EN 60079-10, eller på annat sätt som ger minst motsvarande skyddsnivå.

Avsyrning **OBS !**

Den som erhållit hanteringstillstånd **får inte påbörja hanteringen** förrän miljönämnden **beslutat medge hanteringen** efter att ha avsynat och godkänt anläggningen.

När anläggningen anses färdigställd, kontaktas miljönämnden för avsyrning.

Räddningstjänsten får medge att anläggningen tas i bruk för provning eller liknande förberedelse (försöksdrift) innan sådant beslut lämnats.

Följande handlingar skall i tillämpliga delar vara tillgängliga vid avsyrningen:

- ⇒ Kontrollrapport utfärdad av ackrediterat kontrollorgan, över de cisterner och övriga anordningar som skall genomgå installation-, eller revisionskontroll efter avslutad installation. Enligt SÄI FS 1995:7 kapitel 7 och 8.
- ⇒ Luftmättningsprotokoll som visar i vad mån ventilationsflödena och tryckförhållandena är korrekta vid inomhushantering.
- ⇒ Intyg över att elinstallationerna uppfyller gällande elbestämmelser och klassningsplaner.
- ⇒ Övriga intyg från kvalitetsansvarig enligt fastställd kontrollplan.

Hetarbeten eller öppen eld

Där brandfarlig vara hanteras på sådant sätt att de kan antändas är det förbjudet att röka eller vidta andra åtgärder som kan ge upphov till öppen eld eller till farliga gnistor eller annat som kan antända varorna. (13 § FBE)

Undantag från förbudet kan vid enstaka tillfällen meddelas av räddningsschefen vid t.ex. reparationsarbeten på hanteringsstället. Genom att *skriftligt* utfärda ett "tillfälligt hetarbetstillstånd"

Generellt undantag från förbudet meddelas av miljönämnden efter särskild prövning och anges som villkor i tillståndsbeslutet.

Det kan vara lämpligt att sökanden i förekommande fall lämnar in ansökan om undantag samtidigt med ansökan om hanteringstillstånd.

- Det skall finnas en väl fungerande organisation som säkerställer att erforderliga skyddsåtgärder vidtas vid varje tillfälle då hetarbete skall utföras.

Den som ansvarar för hanteringen bör efter eget bedömande iordningställa speciella lokaler eller ytor där heta arbeten eller rökning kan tillåtas.

Föreståndare

Enligt 36 § FBE skall den som har tillstånd till hanteringen av brandfarlig vara **utse en eller flera föreståndare** till hanteringen.

Räddningstjänsten skall skriftligen informeras om utsedd föreståndare, i de fall anläggningen är av så liten omfattning att tillståndsinnehavaren själv påtager sig rollen som föreståndare skall även detta anmälas till räddningstjänsten.

Föreståndaren ansvarar för att hanteringen bedrivs enligt gällande föreskrifter och villkor. En tillståndsinnehavare skall se till att föreståndaren har en för ändamålet lämplig position i organisationen samt de kunskaper, befogenheter och möjligheter i övrigt som behövs för att de skall kunna fullgöra detta ansvar.

Tillsyn

Varje anläggning som erhållit tillstånd till hantering av brandfarlig vara kommer att bli föremål för en återkommande tillsyn, där syftet främst är en kontroll av att bindande regler och villkor är uppfyllda.

Vid tillsynen skall aktuella kontrollrapporter och andra handlingar som berör tillsynen hållas tillgängliga av den som använder anordningen.

